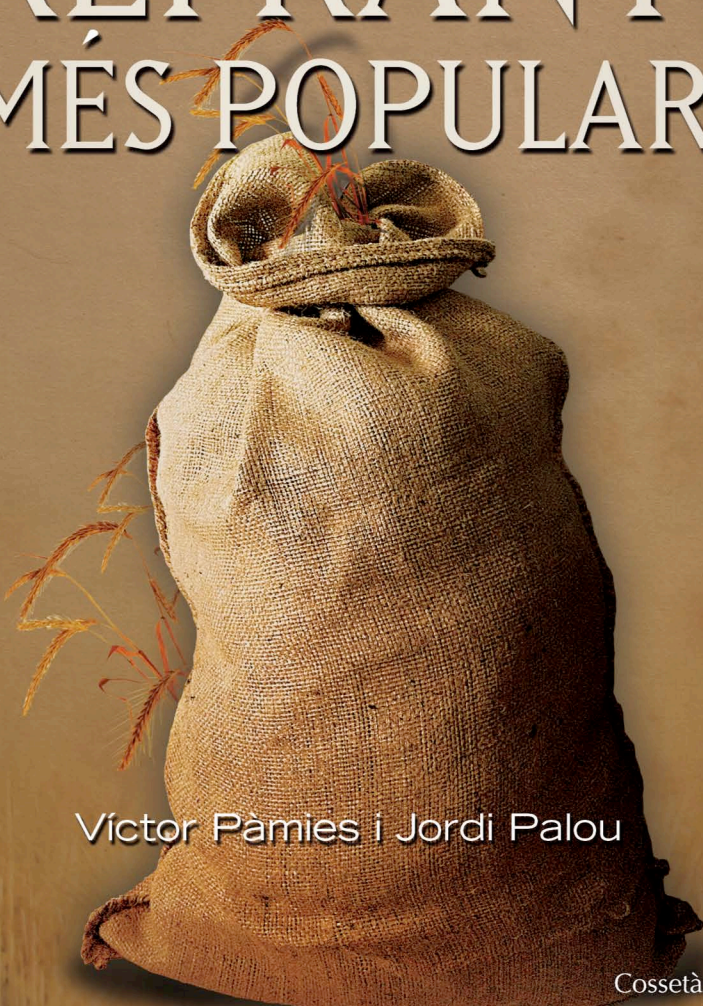

ELS

1000

REFRANYS
MÉS POPULARS

Víctor Pàmies i Jordi Palou

• *Col·lecció De Cent en Cent* – 16 •

Els 100 refranys més populars

Víctor Pàmies i Jordi Palou

Cossetània
EDICIONS

Primera edició: novembre del 2012

© Víctor Pàmies i Jordi Palou
© Cossetània Edicions

Edita:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 – 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-032-5

Dipòsit legal: T-916-2012

ÍNDEX

Introducció: Del top ten al top 100, per Víctor Pàmies i Riudor.....	9
1. Qui no vulgui pols que no vagi a l'era	15
2. Al maig, cada dia un raig.....	17
3. No diguis blat fins que no el tinguis al sac i ben lligat	19
4. Març, marçot, mata la vella a la vora del foc i la jove si pot	22
5. A la taula i al llit al primer crit.....	24
6. Cel rogent, pluja o vent.....	26
7. Per Nadal, cada ovella al seu corral.....	28
8. Tal faràs, tal trobaràs.....	30
9. Qui dia passa, any empeny.....	33
10. A l'estiu tota cuca viu.....	35
11. De porc i de senyor se n'ha de venir de mena.....	37
12. Per Santa Llúcia, un pas de puça; per Nadal, un pas de pardal; per Sant Esteve, un pas de llebre	39
13. Quan la Candelera plora, l'hivern és fora; quan la Candelerariu, l'hivern és viu; tant si plora com si riu, l'hivern és viu.....	41
14. Hostes vingueren que de casa ens tragueren.....	44
15. De mica en mica s'omple la pica	47
16. Al pot petit hi ha la bona confitura	50
17. Si vols estar ben servit, fes-te tu mateix el llit	52
18. Pel juny, la falç al puny	54
19. Qui de jove no treballa, quan és vell dorm a la palla	57
20. A la taula d'en Bernat, qui no hi és, no hi és comptat.....	60
21. Qui canta a la taula i xiula al llit no té el seny gaire acomplit.....	62
22. A l'abril, cada gota val per mil.....	64
23. D'on no n'hi ha, no en pot rajar	66
24. Quan al cel hi ha cabretes, a la terra hi ha pastetes (o bassetes).....	68
25. Els testos s'assemblen a les olles	70
26. De Joans, Joseps i ases, n'hi ha a totes les cases	72
27. Qui no té feina, el gat pentina.....	74

28. A l'abril, aigües (o pluges) mil	76
29. Per Nadal, qui res no estrena, res no val	78
30. Per la Mare de Déu d'Agost, a les set ja és fosc.....	80
31. Una flor no fa estiu, ni dues primavera.....	82
32. Gat escaldat de l'aigua tèbia fuig.....	84
33. Tants caps, tants barrets.....	86
34. Qui canta els seus mals espanta.....	88
35. Qui no té cap ha de tenir cames.....	90
36. Qui vulgui peix que es mulli el cul.....	92
37. Qui no s'arrisca no pisca.....	94
38. La guineu quan no les pot haver diu que són verdes.....	96
39. Al juliol, ni dona ni cargol.....	99
40. Quan el Montgó porta capell, pica espart i fes cordell	101
41. A sants i a minyons no els prometsis si no els dons.....	103
42. Carrers mullats, calaixos eixuts.....	105
43. Val més boig conegut que savi per conèixer	107
44. Qui no plora no mama	109
45. Barcelona és bona si la bossa sona.....	111
46. S'atrapa abans un mentider que un coix	114
47. Home casat, burro espatllat.....	116
48. De ponent, ni vent ni gent.....	118
49. Qui la fa, la paga	120
50. Caldera vella, bony o forat.....	122
51. De més verdes en maduren.....	124
52. El més calent és a l'aigüera.....	126
53. Qui va amb un coix, al cap de l'any ho són tots dos	128
54. Tanta roba i tan poc sabó!.....	130
55. Pagant, sant Pere canta.....	132
56. No deixis les sendes velles per les novelles	135
57. No vols caldo? Dues tasses!.....	137
58. Diu el mort al degollat: qui t'ha fet eixe forat?.....	139
59. Feina feta no fa destorb	141
60. Tira més un pèl de figa que una maroma de barco	143
61. Arrancada de cavall, parada de rossí.....	145
62. Qui té el cul llogat no seu quan vol.....	147
63. Home roig i gos pelut, primer mort que conegut	149
64. Gent jove, pa tou.....	151
65. Roda el món i torna al Born.....	153
66. A cada bugada es perd un llençol.....	156
67. A poc a poc i bona lletra	158

68. Tot bon català té fred després de menjar	160
69. Per Sant Joan, bacoress, verdes o madures, però segures	162
70. Qui té gana somia pa	164
71. Qui vol lluir ha de patir	166
72. Any de neu, any de Déu	168
73. Qui oli remena, els dits se n'unta	170
74. Tota pedra fa paret	172
75. Qui guarda quan té, menja quan vol	174
76. A la vora del riu no t'hi facis el niu	176
77. Gallina vella fa bon caldo	178
78. Qui menja sopes se les pensa totes	180
79. Em fas festes i no me'n solies fer, és que em vols fotre o m'has de menester	182
80. Quan el mal ve d'Almansa, a tots alcança	184
81. Qui té boca s'equivoca	186
82. N'hi ha per llogar-hi cadires	189
83. A cada porc li arriba el seu Sant Martí	192
84. Brams d'ase no arriben al cel	194
85. Valencià (o Andorrà, o Català, o Vigatà) i home de bé, no pot ser	196
86. De llevant o de ponent, de la dona sigues parent	198
87. De moliner mudaràs i de lladre no t'escaparàs	200
88. El sabater és el que va més mal calçat	202
89. Advocats i procuradors, a l'infern de dos en dos	204
90. No diguis mai d'aquesta aigua no en beuré	206
91. Déu dona faves a qui no té queixals	208
92. Qui paga mana	210
93. Fer Pasqua abans de Rams	212
94. No es pot repicar i anar a missa	214
95. Bon vent i barca nova	216
96. Ja pots xiular si l'ase no vol beure	218
97. Salut i força al canut!	220
98. De desagraïts, l'infern n'és ple	222
99. Sempre plou sobre mullat	224
100. Músic pagat no fa bon so	226
Referències bibliogràfiques	229
Índex alfabètic de refranys	231
Índex d'autors citats	235

DEL TOP TEN AL TOP 100

El març del 2010, com una mena de joc destinat als lectors del meu blog personal, *Raons que rimem* (vpamies.dites.cat), vaig fer una crida per intentar determinar, a partir d'una enquesta a través d'internet, els deu refranys més populars de la llengua catalana. Volia fer una enquesta senzilla i que convidés a la participació de la gent. Per això vaig cercar un nom que cridés l'atenció, utilitzant un anglicisme que alguns lletraferits encara no m'han perdonat, *El 'top ten' dels refranys catalans*, i vaig establir tan poques normes com em va ser possible: calia que qui hi volgués participar m'enviés a través del correu electrònic els deu primers refranys que li vinguessin al cap i que em digués on havia nascut, d'on provenia la seva família i si havia canviat de lloc de residència. Tot plegat no pretenia més que poder determinar la variant dialectal de l'informant per adscriure la seva aportació a una zona determinada.

La crida demanava que els lectors enviessin individualment i una sola vegada els resultats per correu electrònic, sense que enlloc hi hagués cap llista pública de refranys, per no condicionar la participació d'altra gent (vaig seguir estrictament la norma de no publicar cap refrany en el meu blog durant els tres mesos llargs que va durar la recollida de dades, precisament per no influir en la tria dels possibles informants). Igualment, la crida no concretava què cal entendre per *refrany* (dites, frases fetes, locucions, proverbis?) per no complicar excessivament la comprensió de la pregunta; no demanava l'edat, però sí on havia nascut la persona participant. Determinar l'origen geogràfic dels informants m'interessava especialment perquè volia que l'enquesta recollís amb una certa proporcionalitat tots els territoris de parla catalana. Per entendre'ns: es tractava de determinar els refranys més populars de la nostra llengua i no pas només de Catalunya, en

aquesta identificació errònia (i perniciosa) entre català i Catalunya que tot sovint veiem a tort i a dret.

Vaig recollir enquestes fins per Sant Joan (més de tres mesos, doncs), perquè em volia reservar els mesos d'estiu per analitzar les dades obtingudes i poder oferir resultats a partir de la tardor del mateix any.

Finalment van participar en l'enquesta 1.205 persones, que em van permetre treballar amb un corpus fraseològic de prop de 12.000 refranys. Ara calia analitzar aquesta informació tan copiosa: determinar equivalències entre refranys que es poden expressar amb molt diverses variants i, sobretot, acabar podent determinar els deu refranys avui més populars de la llengua catalana (objectiu primer de l'enquesta) i fer aproximacions per territoris (hi ha variacions ben significatives) i per temàtiques tractades.

Crec poder afirmar que el sistema és innovador i, els costos, extraordinàriament inferiors als de qualsevol enquesta personal o telefònica: un únic enquestador, durant tres mesos, dinamitza i promou l'enquesta a través de mitjans digitals i rep a la seva bústia electrònica tants resultats com persones pot mobilitzar en l'estudi. Després, aquesta mateixa persona, durant els tres mesos següents, converteix la informació obtinguda en una base de dades que li permet de fer l'estudi i tabular tantes dades estadístiques com considera necessàries, a partir de les informacions obtingudes. I el setè mes, publica i presenta els resultats de l'estudi i en fa la difusió i promoció als mitjans digitals amb aparicions en premsa, ràdio i televisió.

Hi podem objectar totes les pegues i limitacions metodològiques imaginables, però vaig intentar aplicar els coneixements de sociolingüística apresos a la carrera de Filologia Catalana i vaig procurar preservar la integritat de les dades. Vaig fer consultes a especialistes en la matèria pel que fa a la metodologia emprada i a la distribució de la mostra per determinar percentatges de participació ideals per a tots els territoris de parla catalana, i va haver-hi poques objeccions. Trobaven a faltar dades com ara l'edat dels participants i qüestionaven la veracitat o l'espontaneïtat de les dades aportades (qüestió que, potser sí, una enquesta personal o telefònica hauria assegurat amb alguna precisió superior).

Qui em diu que tots els participants han fet arribar els deu primers refranys que els han vingut al cap i que no han consultat ningú ni cap repertori sobre refranys, en paper o a internet? Ningú. De la mateixa manera, no podem saber si la gent respon la veritat en qualsevol enquesta feta a peu de carrer o per telèfon, sense anar més lluny. És molt possible que, quan els informants són més d'un en un mateix nucli familiar (n'hi ha hagut alguns casos), s'hagin influït mútuament per repetir certs refranys o bé, al contrari, per no repetir-los, amb l'ànim de donar respostes diferents.

No considero, doncs, que les objeccions a la credibilitat d'aquesta enquesta puguin diferir gaire de les que podríem plantejar a qualsevol altra enquesta feta amb altres mitjans, sempre que no tinguem una màquina de la veritat connectada a cada participant.

També es podria objectar que el mitjà, internet, deixa sense representació els segments de població sense accés a la xarxa. Els resultats em demostren que hi ha sectors de gent gran (els que podríem pensar a priori que tenen un accés més limitat a aquestes eines) que hi han participat directament o induïdament gràcies a algun conegut que ha recollit la seva aportació i me l'ha enviada separatament. Així, hi havia alguns participants octogenaris i em sembla recordar que fins i tot algun de nonagenari.

Per minimitzar aquests possibles esbiaixaments demanava deu refranys. Sabia que eren prou perquè no sortissin tots deu d'una tirada i que els informants haurien de fer un exercici de memòria. I són aquests darrers, els que més costaven de fer aparèixer, els que m'interessaven realment. La prova d'això és que en general molta gent deia que li havia costat molt d'arribar a la xifra de deu refranys. Els primers podien venir condicionats per algun record recent. Però no pas tots deu.

I la interferència del castellà?, es preguntarà més d'un. Molta gent sí que usa refranys, però moltes vegades, entremig d'una conversa, sentim un refrany castellà tot i parlar català habitualment: *En casa del herrero, cuchillo de palo*; *Quien mucho abarca poco aprieta*; *A quien madruga Dios le ayuda*; *Mucho ruido y pocas nueces* i molts altres. És com allò de citar Shakespeare en castellà, com si en comptes de ser fill d'un poble a la vora de l'Avon hagués nascut a la riba del Pisuerga. Curiosament, dels prop de 12.000 refranys rebuts podem comptar amb els dits d'una mà

01 / 100

QUI NO VULGUI POLS QUE NO VAGI A L'ERA

Aquest proverbi significa que qui vulgui tranquil·litat, millor que no cerqui complicacions. És a dir, que qui no vulgui disgustos, que no es fiqui en raons. Hi ha un equivalent que trobem en diverses llengües romàniques que diu que *Qui no vulgui veure llàstimes, que no vagi a la guerra* (*Quien no quiera ver lástimas, no vaya a la guerra, o Chi ha paura, non vada a la guerra*). Com recull Antoni Lluïa a *Reflexions sobre la saviesa dels proverbis* (1994), a Espanya, França i Itàlia tenen unes altres imatges per expressar la mateixa idea: *Al bosque no vaya quien de las hojas miedo haya; Qui a peur des feuilles, n'aïlle point au bois; Chi ha paura d'ogni foglia, non vada al bosco*, en el sentit que 'Qui té por de les fulles, que no vagi al bosc'. En anglès trobem una versió més casolana, popularitzada pel president nord-americà Harry S. Truman: *If you can't stand the heat, get out of the kitchen* ('Si no pots aguantar la calor, marxa de la cuina'). La immensitat del mar també pot provocar por: *Non vada in mare chi d'acqua ha paura* ('No vagi a la mar qui l'aigua tem'). O encara, *Qui no vulgui ballar, que no vagi al ball*, que aconsella no anar allà on no es vulgui participar.

Amb aquest refrany retornem a la tradició pairal: l'era és l'esplanada empedrada o de sorra que hi ha davant de les masies on es feia la feina del batre per separar el gra de la palla. Aquest procés provocava una polseguera ben visible. Qui sap actualment què és una *era* o què vol dir *batre*? Però el proverbi continua ben viu, i és ben curiós que hagi estat el que ha rebut més vots entre els enquestats, amb diferència! Curiós perquè molts proverbis del nostre refranyer neixen en una societat no alfabetitzada, de caire marcadament rural, on la transmissió de la cultura (ja siguin regles de comportament moral, previsions meteorològiques o coneixements sobre les tasques al camp) s'havia de fer a través d'aquestes peces orals, de rima fàcil per facilitar-ne el record i la pervivència.

Víctor Pàmies i Jordi Palou

Els components de la Junta Organitzadora d'Alguna de les Festes del Canvi de Segle que s'havien constituït a Barcelona, contestaven a aquests falsos arguments dient que no és manera de posar com a exemple el que passava l'any u o l'any cent, on vas a parar, que la gent d'aquell temps era salvatge i mig pagana, sí o no?, i amb prou feines si devien saber comptar. Que el que realment valia era que mil vuit-cents, eh, tenia un *vuit* que era cosa nova i mai no vista en l'apel·lació dels anys. I que aquest canvi de nom de la centena indicava el canvi de segle. I **qui no vulgui pols que no vagi a l'era**, que vés a saber on serem l'any mil vuit-cents u, quines ganes de retardar els grans esdeveniments.

JALIME CABRÉ, *Senyoria* (Barcelona: Proa, 1991)

Vots: 407 (33,78%)

Etimologia d'*era* — Del llatí *area*, 'pati, era de batre'. El mot *àrea* i els seus derivats també provenen d'aquesta arrel.

03 / 100

NO DIGUIS BLAT FINS QUE NO EL TINGUIS AL SAC I BEN LLIAT

Sens dubte ens trobem davant d'un dels refranys més coneguts, sense diferències geogràfiques, de cap a cap de les terres on ens entenem dient-nos «Bon dia!». Així, al *Diccionari català-valencià-balear* el trobem documentat per informants del Principat de Catalunya, del País Valencià i les Illes, i l'estudi del *Top ten* confirma que és un refrany conegut arreu del territori de parla catalana, si bé ens ha arribat amb una infinitat de variants: *El blat al sac i ben lligat* (o *ben fermat*), o *El blat fins que no és al sac i ben lligat, no és blat*, o *Mai diguis acabat* (o *sac*) *fins que sigui* (o *si no és*) *al sac i ben lligat*.

El significat del proverbi és categòric i rotund: no es pot confiar en res que no sigui ben segur. Hi ha molts refranys i frases fetes que expressen aquesta cautela davant les coses que encara es mouen en el terreny difús de la incertesa, que no s'han esdevingut, com ara *No vendre la pell de l'ós abans d'haver-lo caçat*, o no fer com la lletera del conte, que comptava en què es gastaria els guanys de vendre la llet abans d'haver arribat a plaça o altres imatges recollides pels nostres clàssics per indicar que *No podem cantar victòria abans del triomf* (del llatí *Ante victoriam ne canas triumphum*).

La proposta més sintètica d'aquest proverbi la trobem en una versió menorquina excepcional: *No diguis blat, que no diguis sac*. És usual que els refranys, a banda de la rima i de les figures retòriques que els confereixen musicalitat, puguin estar dotats d'una o més clàusules. Sovint els segons versos del refrany ja no calen, perquè el concepte i el missatge han quedat condensats a la primera part. A més a més, els refranys cercaven la transmissió oral d'una saviesa i d'uns coneixements que eren imprescindibles per al dia a dia en les feines del camp, o per reconèixer fenòmens meteorològics repetitius o conductes i ensenyaments morals. La síntesi, la brevetat, eren garantia de pervivència. I que un proverbi hagi arribat en un format tan reduït és una mostra més de la seva popularitat.

I com expressen aquest missatge en altres llengües romàniques? En castellà tenim *No le llames trigo hasta que esté en el silo* o *No me llames seda que no me tengas en la rueda*, i també la metàfora taurina *Hasta el rabo, todo es toro*. En francès ho expressen en l'àmbit de la música: *Il ne faut pas chanter avant la fête* (la traducció podria ser 'No s'ha de cantar abans de la festa'). I en portuguès diuen que *Enquanto não acabes, não te gables*, o sigui, 'Fins que no acabis, no t'alabis'.

En anglès, alguns refranys de sentit similar són *It ain't over 'til the fat lady sings*; *It ain't over 'til it's over*; *Don't count your chickens before they're hatched*.

Aquest refrany té diversos afegits. A casa del Josep Maria, de les Pallargues (Segarra), el completaven així: *No diguis blat que no sigui al sac i ben lligat, venut i cobrat*. Albert Torres i Marsal, de Sant Andreu de Palomar (Barcelona), diu que ha sentit dir-lo amb el colofó *...i vigila que no s'escapi per l'altre cap*. En aquesta mateixa línia previsor, Neus Sala, de Santa Maria d'Oló (Bages), diu que en algunes zones de la seva comarca s'hi afegeix *...i vegila que no sigui foradat*. Desconfiats de mena que som! I encara podríem trobar-hi més allargaments rimats, com ara *...i encara hi pot haver un forat*, o *...i que no tingui cap forat*, o *...i, a vegades, encara s'escapa*. Ramon Solsona, a «La paraula del dia», el seu espai dedicat a les paraules d'*El Món a RAC1*, recollia dels oients tot un seguit de repicons d'aquesta dita que l'allargaven gairebé fins a l'infinit. Passem doncs del sintètic *No diguis blat que no diguis sac* a hipotètics acabaments del refrany amb allargaments del tipus *...i que sigui de bon espart i a les golfes endreçat*.

Aquella amor que tenia
s'ha escapat
per un camí de flor blanca.
No digues tinc blat,
batedor
amador,
si no està nugat
dins la saca.

CARLES SALVADOR, «Cançó d'era», dins el recull *Vermell en to major* (1929), reproduït a *Antologia poètica* (València: Consell Valencià de Cultura, 1993)

La tira d'en Sísif, de Jordi Soler, que apareix diàriament a *El Punt Avui*, sovint fa servir frases fetes i refranys en els diàlegs dels seus personatges. Aquesta fou publicada el 17 de gener de 2005

Vots: 310 (25,73%)

No diguis blat... La memòria del món rural és un llibre i un documental d'Eduard Trepal i Deltell i Anna Vilaseca i Puigpelat, produït per la Fundació del Món Rural (2009).

Etimologia de *blat* — Probablement del cèltic *blato-*, 'farina' en les llengües britòniques, 'gra per a moldre' en el cèltic continental, del cèltic comú *mlato-*, 'mòlt, per a moldre'.

ÍNDEX ALFABÈTIC DE REFRANYS

A cada bugada es perd un llençol.....	156
A cada porc li arriba el seu Sant Martí.....	192
A la taula d'en Bernat, qui no hi és, no hi és comptat.....	60
A la taula i al llit al primer crit.....	24
A la vora del riu no t'hi facis el niu.....	176
A l'abril, aigües (o pluges) mil.....	76
A l'abril, cada gota val per mil.....	64
A l'estiu tota cuca viu.....	35
A poc a poc i bona lletra.....	158
A sants i a minyons no els prometis si no els dons.....	103
Advocats i procuradors, a l'infern de dos en dos.....	204
Al juliol, ni dona ni cargol.....	99
Al maig, cada dia un raig.....	17
Al pot petit hi ha la bona confitura.....	50
Any de neu, any de Déu.....	168
Arrancada de cavall, parada de rossí.....	145
Barcelona és bona si la bossa sona.....	111
Bon vent i barca nova.....	216
Brams d'ase no arriben al cel.....	194
Caldera vella, bony o forat.....	122
Carrers mullats, calaixos eixuts.....	105
Cel rogent, pluja o vent.....	26
De desagraïts, l'infern n'és ple.....	222
De Joans, Joseps i ases, n'hi ha a totes les cases.....	72
De llevant o de ponent, de la dona sigues parent.....	198
De més verdes en maduren.....	124
De mica en mica s'omple la pica.....	47
De moliner mudaràs i de lladre no t'escaparàs.....	200
De ponent, ni vent ni gent.....	118
De porc i de senyor se n'ha de venir de mena.....	37
Déu dona faves a qui no té queixals.....	208

Víctor Pàmies i Jordi Palou

Diu el mort al degollat: qui t'ha fet eixe forat?	139
D'on no n'hi ha, no en pot rajar	66
El més calent és a l'aigüera.....	126
El sabater és el que va més mal calçat.....	202
Els testos s'assemblen a les olles	70
Em fas festes i no me'n solies fer, es que em vols fotre o m'has de menester.....	182
Feina feta no fa destorb	141
Fer Pasqua abans de Rams	212
Gallina vella fa bon caldo.....	178
Gat escaldat de l'aigua tèbia fuig.....	84
Gent jove, pa tou.....	151
Home casat, burro espatllat.....	116
Home roig i gos pelut, primer mort que conegut	149
Hostes vingueren que de casa ens tragueren.....	44
Ja pots xiular si l'ase no vol beure	218
La guineu quan no les pot haver diu que són verdes.....	96
Març, marçot, mata la vella a la vora del foc i la jove si pot	22
Músic pagat no fa bon so	226
N'hi ha per llogar-hi cadires.....	189
No deixis les sendes velles per les novelles	135
No diguis blat fins que no el tinguis al sac i ben lligat	19
No diguis mai d'aquesta aigua no en beuré	206
No es pot repicar i anar a missa.....	214
No vols caldo? Dues tasses!.....	137
Pagant, sant Pere canta.....	132
Pel juny, la falç al puny	54
Per la Mare de Déu d'Agost, a les set ja és fosc.....	80
Per Nadal, cada ovella al seu corral.....	28
Per Nadal, qui res no estrena, res no val	78
Per Sant Joan, bacoress, verdes o madures, però segures	162
Per Santa Llúcia, un pas de puça; per Nadal, un pas de pardal; per Sant Esteve, un pas de llebre	39
Quan al cel hi ha cabretes, a la terra hi ha pastetes (o bassetes).....	68
Quan el mal ve d'Almansa, a tots alcança.....	184
Quan el Montgó porta capell, pica espart i fes cordell	101
Quan la Candelera plora, l'hivern és fora; quan la Candelera riu, l'hivern és viu; tant si plora com si riu, l'hivern és viu.....	41
Qui canta a la taula i xiula al llit no té el seny gaire acomplit.....	62
Qui canta els seus mals espanta.....	88
Qui de jove no treballa, quan és vell dorm a la palla	57

Qui dia passa, any empeny.....	33
Qui guarda quan té, menja quan vol	174
Qui la fa, la paga	120
Qui menja sopes se les pensa totes.....	180
Qui no plora no mama	109
Qui no s'arrisca no pisca.....	94
Qui no té cap ha de tenir cames.....	90
Qui no té feina, el gat pentina.....	74
Qui no vulgui pols que no vagi a l'era	15
Qui oli remena, els dits se n'unta.....	170
Qui paga mana	210
Qui té boca s'equivoca	186
Qui té el cul llogat no seu quan vol.....	147
Qui té gana somia pa.....	164
Qui va amb un coix, al cap de l'any ho són tots dos	128
Qui vol lluir ha de patir.....	166
Qui vulgui peix que es mulli el cul	92
Roda el món i torna al Born.....	153
Salut i força al canut!	220
S'atrapa abans un mentider que un coix	114
Sempre plou sobre mullat.....	224
Si vols estar ben servit, fes-te tu mateix el llit	52
Tal faràs, tal trobaràs	30
Tanta roba i tan poc sabó!.....	130
Tants caps, tants barrets	86
Tira més un pèl de figa que una maroma de barco.....	143
Tot bon català té fred després de menjar	160
Tota pedra fa paret.....	172
Una flor no fa estiu, ni dues primavera	82
Val més boig conegut que savi per conèixer	107
Valencià (o Andorrà, o Català, o Vigatà) i home de bé, no pot ser.....	196